

PEVEC

glasilo Pevske zveze

Izhaja kot mesečnik v dvojnih številkah in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 30 kron.

Uredništvo: Pred škofijo 3/II. — Uprava: Ljudski dom v Ljubljani.

Naši načrti.

Z izdajanjem pričujočega lista je začela „Pevska zveza“ v življenje presajati majhen, pa nad vse važen del svojih načrtov.

„Pevska zveza“ se je ustanovila v Mariboru dne 31. julija 1920. kot osrednja organizacija vseh pevskih zborov, delujočih na podlagi načel, ki jih je nesmrtni voditelj dr. Janez Ev. Krek položil za temelj izobraževalnemu delu, kakor ga v našem narodu vrši „Slovenska krščansko socialna zveza“.

Njen namen je 1) združiti vse samostojne ali društvene pevske zборе, ki priznavajo načela „Slov. Kršč. soc. zveze“; 2) dvigniti pevsko umetnost po vsej Sloveniji do kar moč visoke stopnje in 3) vzbujati posebno zmisel za Slovensko narodno pesem.

V ta namen bo prirejala a) zborovanja in poučna predavanja, b) posebej še poučne tečaje za pevovodje, c) skupne pevske slavnosti, č) ustanovljala pevske zборе, kjer jih še ni, d) izdajala potrebne note in strokovno glasilo, e) nagrajala izvirne skladbe itd.

Potreba Pevske zveze je tako očitna, da je niti najmanj ne nameravamo dokazovati. Saj so naši zbori, ki so životalili skoro po vseh slovenskih župnijah raztreseni in se poizkušali bolj ali manj srečno v javnosti uveljaviti, kar vpili po pomoči.

Strokovno glasilo pevske zveze, ki si je nadelo ime „Pevec“, bo služilo v prvi vrsti praktičnemu namenu: oskrbeti našim pevskim zborom potrebnih pesmi; hkrati pa v poučnih člankih seznanjati pevovodje in pevce z vsem, kar jim je za dober uspeh pri njih delovanju treba vedeti.

Načela, ki se nameravamo pri izdajanju po njih ravnati, so sledeča: a) prinašali bomo zaenkrat samo pesmi za zборе (moške, mešane, ženske); b) vse pesmi morajo biti tako lahke, da jih bo vsak naš zbor brez težav pel; c) ugajati morajo neučenemu ušesu, vendar pa ne smejo učenega žaliti; č) prinašali bomo pesmi z najrazličnejšo vsebino, torej tudi pesmi, ki pojo o ljubezni, da je le čista in plemenita; zato se bomo skrbno ogibali vsega, kar bi utegnilo ta najbolj nežna čuvstva duše in srca kakorkoli žaliti; č) v vsaki številki bodo po možnosti vsaj štiri pesmi: po dve narodni in dve umetni.

Ker bo „Pevec“ objavil vsako leto do petdeset strani samih pesmi, lepih, za vse zборе primernih, bo vsak naročnik dobil vsako leto novo pesmarico, navrh pa še zanimivo berivo, in to vse za borih 30 Kron.

Zato bi bilo odveč, če bi hoteli našim pevskim in glasbenim krogom „Pevca“ še posebej priporočati. Samo to naj še poudarimo: od vseh strani se že leta in leta sliši želja po novi pesmarici. Pevci, tu jo imate! Pridno po njej segajte in jo naročajte. Čim več naročnikov, tem boljši bo list, tem laže bo izhajal, tem boljše skladbe bo lahko prinašal, tem prej ga bo moči razširiti.

Zato bodi ne le vsako društvo in vsak pevovodja, temveč tudi vsak pevec naš naročnik!

Ur.

Poberite ostanke.

M.

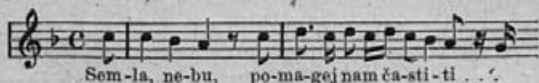
Dandanes je beseda „organizacija“ čarobni učinek, ki vpliva na širše mase, kakor bi jim vлил živega ognja v ude. To ni napačno. Narobe pa bi bilo, ako bi ta ogenj kmalu ugasnil. Da prispevam od svoje strani k temu smotru, da se ne pripeti kaj takega, si usojam malo podpihati, da obrdržim, vkolikor je mogoče posamezniku, ta živ ogenj navdušenja.

Nam je treba marsičesa. Ne samo, da prepevam in da godemo navdušeno, ampak tudi da zbiramo, kar je še ostalo stare glasbe, ki je vendar mati moderne. Morebiti staro blago ne bo zadovoljevalo v vsakem slučaju; pa to naj nas ne moti. Ni treba, da je bila naša mamica krasotica, nam zadostuje, da je manica. Prenesimo to pojmovanje tudi na glasbo.

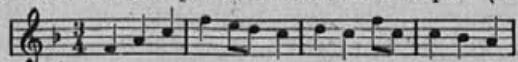
Po naših podstrešjih se valjajo v prahu ostanki naše stare glasbene kulture — in ginejo polagoma. Miši jih glodajo, dežnica jih zamaka, vročina jih žge; tako jih dobimo včasih porumenele in preprerele kje na kakem tramu ali na gredi, te neme svedoke naše glasbene prošlosti. In česar ne vemo, kar ni še nikjer zapisano, to nam šepčejo ti ostanki na uho. Idimo, pobavimo te ostanke, preiščimo temne kote in otmimo jih propasti! Da je vredno, pobirati take liste in knjižice, naj podam tu dva opisa takih otetih pesmaric.

Na Dolenjskem so našli knjižico, ki ima ta-le naslov: OSEM./INU/SHESTDESET/SVETEH/PESM./KATIRE SO NA PROSHNJE./INU POSHELENJE VEZH BRUM./NEH DUSH SKERBNU SKUP SBRANE./POBULSHANE, INU POGMIRANE, K'/VEZHE ZHASTE BOSHJE, TEMU BLISH-/NEMU PAK K' DUHOVNEMU TROSH-/TU, INU PODVUZHENJU NA/SVITLOBO DANE./ Is perpushenjam vikshe Gosposke /V' LUBLANI/SE NADJEJO PER ALOYSIO RAAB./LANDSHAFTNIMO BUKVE-VESZO./LITERIS EGERIANIS. 1775 / Knjižica je v osmerki ter ima 225 označenih in 7 neoznačenih strani. Kot dodatek ima: VISHE TEH ODSPREDAJ POSTAVLE-/NEH PESH./ Na koncu: NA DUNEJU./STISKANE PER SHLATN. G. JAN. THOM. TRATT-NERNU./ZESARSK. KRAYLEVEGA DVORA BUKUV STISKAVZU./1776./ Teh „vish“ je 68 in dodana jem se pesem „Ad S. Jemne, koroshke semle vajvodne Ordna S. O. Augushtina“, s pribombo: „Na leto Staro Vish.“ Neznatna pesmarica gotovo ni rabljiva za našo dobo, posebno v cerkvi ne. Neokretna slovenščina, pisana v bohoričici ne bo izpodbudila nikogar, da bi ji začel uvaževati izozemši kačega slovstvenega zgodovinarja. A vsakemu pevcu bo jasno na prvi pogled, da smo storili Slovenci od l. 1775 in 1776 velikanski korak naprej, v pesništvo in v glashi.

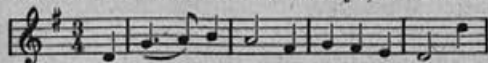
Pevca bodo zanimali najprej napevi. A ko jih bo premotril, ne bo občutil mnogo veselja: okrogle melodije se mu bodo zdele neprimerne za smoter, kateremu naj služijo. A prav tukaj se odkrivajo marsikake zanimivosti. Vzemimo n. pr. prvo pesem, na čast sv. Trojici: „Semla, nebu pomagej nam zhastiti Boga edinega, Pershone tri hvaliti, itd. —



Ali nas pe spominja ta napev precej živo na melodijo blagodovne pesmi. Častimo te, živi kruh angeljski? In ako bi zasledovali to pesem nazaj, bi morebiti dognali tudi njeno mater in staro mater; s tem pa pridemo v 17., če ne v celó v 16. stoletje. In takih slučajev je več. Rihar je te napeve seveda poznal; v njegovih pesmih dobimo več kakor eno sličnost. Pa ne le pri Riharju, tudi drugodi. Kateremu cerkvenemu pevcu ne bo znan napev (št. 48):



Da je bila ta melodija vzorec napevu za: „Coeleste lilium miri candoris“¹⁾ skorej ne more biti dvoma. In vzemimo še zadnjo, o sveti Hemi (št. 69):



Ali ne spominja na binkoštno: „Prid' sveti Duh, apostolom dan?“ In to

¹⁾ Angelska lilija v vrtu nebeškem.

melodijo imenuje izdajatelj: „staro vižo!“ Na ta način dokažemo polagoma staro kulturo na glasbenem polju; upajmo, da bo precej naše!

Pesmarico je dal na svetlo duhovnik Maksimilijan Redeski ni. Ker takrat niso imele še ljubljanske tiskarne tipov za okrogle glaske ali note, so dali tiskati nipeve na Dunaju. Knjižica ima torej tudi nekoliko zgodovinskega pomena na polju glasbenega tiska. In tudi tu nas mora navdajati zadoščenje, da je sedaj Ljubljana po raznih tiskarnah preskrbljena tudi z modernimi tipi za glaske. Druga pesmarica ima naslov: CATHOLISH / KERSHANSKIGA VUKA / PEISSME, / Katére se / Per Kershánskimo vuko, / Boshyh potyh, per svétimu / Missiónu; / Inu slasti per Svétimo / FRANCISCO / XAVERIO / Na Strashe Górniga Gradu Tare / nuznu poyo. / Kir je vsaki dan sa vsakiga Ro,- / mária Popólnoma Odpustik enkrat / v'letu. / IHS / Pogmérana inu na svitlóbo dane / V'Nemshkim Gradu / Per Widmanstadianskih Erzbizhah. / Anno 1729. / — Vosminki, 266 označenih strani in trije neoznačeni listi s kazalom. — Knjiga obsega 30 pesem z enajstimi nápevi, ki so tiskani še s čveterovoglatimi glaskami. — Na svetlo jo je dal Ahacij Stržinar.

Kar smo rekli o Redeskinjevi pesmarici, bo veljalo tudi o Stržinarjevi. Vsekako so napevi starejši, kakor knjiga. Od kod jih je Stržinar dobil, bo stvar podrobnega proučavanja, ki je pa dolgotrajna in težavna stvar; vendar jo pa moramo izvesti. Drugi kulturni narodi imajo to zadevo svoje kulture že nepri-merno temeljiteje preiskano, kakor mi.

Ako pa naj preiskujemo, moramo imeti gradivo nabrano in ga moramo proučavati in listati sami, ne smemo prepuščati toga dela solncu, dežju in miškam. Da poznamo in pravilno cenimo proizvode svojega slovstva, to bi bila že velika pridobitev ljudske izobrazbe. Tu zastavimo, s tem začnimo v „izobraževalnih društvih“ — a samo oziraje se na končni smoter, ki nam ga stavi naša omika. Tu se ne sme prašati; za koliko bi morebiti mogel prodati take stvari, ampak kakšno vrednost ima za našo zgodovino in za našo prosveto.

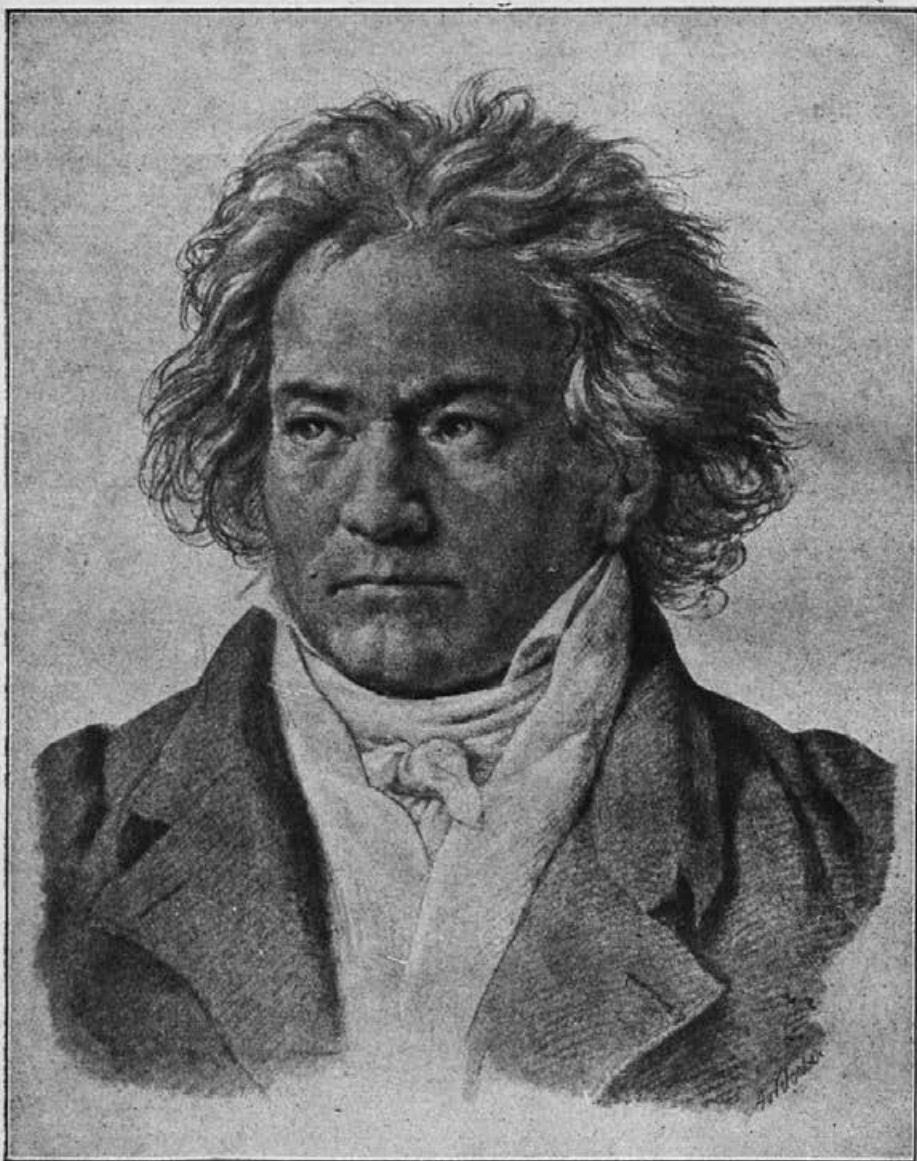
K 150. Beethovnovemu rojstnemu dnevu.

(Stanko Premrl)

Beethoven spada k tistim veleumom, ki so v drznih korakih prehiteli svoj čas in svojo dobo. Njegovi sodobniki so dostikrat izražali pomisleke proti njegovim novotarijam. Niso mu mogli slediti, niso ga povsem umeli, zlasti dela iz njegove tretje skladateljske dobe od 1. 1815—27, so jim bila ostala v marsičem nerazjasnjena, nekaka glasbena uganka. Nam, ki živimo približno eno stoletje za Beethovnom, so njegova dela zde sama po sebi umevna, povsem logična, naravna in jih laže in intimneje uživamo kot so jih ob Beethovnovem času. Ta pojav nam je lahko migljaj glede pravega in nepristranskega presojanja del naših sedanjih, recimo domačih modernih skladateljev, ki si drznejo skladati nekoliko čez navadne vsakdanje mere in običaje. Mogoče je kajpada, da ne bo vse ostalo in se na povrčju obdržalo, kar napišejo moderni, a kratkomalo odklanjati jih, s par rekli z njimi obračunati — in to velja za naše novostrujarje v svetni kot cerkveni glasbi — to ne gre: brez iskavcev ne bo napredka; svežosti in razmaha ne pričakujemo od starih, temveč od mladih.

Beethoven je velik, ker je glasbo smatral kot nekaj velikega, svetega. In dejstvo je, da ravno Beethovnovе skladbe na neki poseben način učinkujejo na poslušavca in jih koj v začetku v prvih taktih zazibljejo v neko resnobno razpoloženje. Pri Beethovnu ni nobenega igračkanja s toni, nobenih sentimentálnih okretov, ampak takoj se pojavi sila uma, energija volje, skratka resnost življenja. Naj bi bil Beethoven s svojo plemenito, poduše vljeno glasbo kažipot tudi našemu glasbenemu stremljenju.

Samo eno potezo o Beethovnu naj še omenim. Beethoven je, kot vsi veliki skladatelji, ne le Palestrina in Gallus ali Bach, ki so sploh v prvi vrsti zlagali



Ludovik pl. Beethoven.

za cerkev, temveč tudi geniji kot Haydn, Mozart, Schubert, Rossini, Wagner, Liszt, Brahms, Bruckner, Mahler in drugi, dal duška tudi svojemu verskemu čustvovanju. O tem nam pričata pred vsem dve njegovi latinski maši, zlasti Missa solemnis, ki jo je zlagal več let in prišteval svojim najboljšim delom, in oratorij Kristus. Da danes mnogi najzmožnejši skladatelji nimajo več zmisla za uglasbitev kakenga cerkvenobogoslužnega ali vsaj splošno nabožnega dela, treba le obžalovati. Beethovnu gre čast in priznanje, da je kakor nasproti svetu tako tudi nasproti cerkvi in Bogu izpolnil svojo dolžnost.

Narodna pesem v sekiricah.

(M. Bajuk.)

Naša narodna pesem je bogata pestrih motivov, njen napev teče gladko, harmonija ji je lepo ubrana. Njena umetniška vrednost je prav izredno velika, ker naša pesem še ni premešana s pouličnimi popevkami in plitvim umetničenjem. Zato so se zanimali zanjo

naši glasbeniki takoj, ko se je začel narod zavedati. Žal, da se je večina starih stvari bržkone porazgubilo. Danes so nam posamezne pesmi in zbirke, ki so bile natisnjene v sekiricah, samo po imenu znane, ali pa sploh ne vemo več ničesar o njih. Pa tudi novejših zbirk in pesmi ni vseh več dobiti.

Na Slovenskem, mislim, ni javne knjižnice in ne zavoda, ki bi hranil vse, kar je bilo v sekiricah tiskanega. In vendar bo preglednica pokazala bogato stvarino. Da položimo vsaj temeljni kamen začetka, poskusili smo sestaviti pregled vseh onih pesmi, ki so kakorkoli zanimala naše glasbenike in so jih poslali v sekiricah nažaj med ljudi. Dobro vem, da je preglednica zelo nepopolna, a več dognati mi ni bilo mogoče, ker je tvarina tako raztresena, da se je bo ravno vsled tega bržkone dosti za večno izgubilo. Prosim vse cenjene čitatelje, da mi blagovolijo sporočiti na uredništvo vsako zrnco, ki ga manjka v preglednici. Hvaležen bom za vsako najmanjše obvestilo, ker mi je do tega, da izpopolnimo preglednico, kar pač mogoče in omogočimo s tem znanstveno raziskavanje naše prebogate nar. pesmi.

Do danes je v tem oziru pri nas še popolna pustinja, njiva še niti načeta ni, če izvajamo Beraničeve poskuse v „Času“ in posamezne stavke v „Gl. Zori“ oziroma v N. A. ko je l. 1911 v prvi štev. X. letn. N. A. Adamič hotel sprožiti vprašanje nar. pesmi in je koncem svojega sestavka na glas hotel izzvati „temelejšo razpravo o gojitvi narodne pesmi“, češ da ni dovolj, da jo samo zapisujemo in vežemo v debele zvezke, temveč jo treba tudi oživeti. Takrat njegov glas ni našel odmeva. Vendar pa se mi zdi stvar takale. Predno bomo na jasnem, kako jo oživeti in gojiti, treba je ustvariti pravo obliko, to bo pa mogoče doseči le z znanstvenim razmotrivanjem in praktično oživitvijo. Marsikaj je na odru drugače kot pri klavirju ali v knjigi. Na tem polju bi morali sodelovati vsi, ki jim je kaj za našo slov. narodno glasbo. Mi se bomo lotili stvari prav gotovo z veliko ljubeznijo, da bi pomagali polagati temelj za to delo. Zato bi bilo primerno in prav, če bi vso stvar prijeli poklicani ljudje naših prosvetnih oblastev v roke in odkupili vse potrebne zbirke za javno knjižnico. Zavedni Slovenci pa, ki imajo zbirke ali posamezne pesmi v svojih knjižnicah, naj bi jih naznanili. V preglednico sem sprejel veliko pesmi, katerih besede ali napev je umeten, pa so tako ponarodele in postale last vsega slovenskega naroda, da so jih že mnogi šteli kar med narodne.

Veliko zanimive tvarine nudijo različni rokopisi, zato sem sprejel tudi rokopise, kolikor so mi znani, v preglednico. Tudi te bi kazalo zbrati v skupni knjižnici, pa jih, če jih že ne kaže tiskati, vsaj v znanstvene svrhe ohraniti.

Ko bo tvarina s pomočjo dobrih prijateljev naše lepe nar. pesmi izpopolnjena, bo mogoče sestaviti zgodovinsko preglednico. Potem bo vsklilo iz nje nebroj zanimivih vprašanj. Za sedaj sem pa razdelil tvarino po skupinah 1. za petje, 2. za petje in klavir, 3. za klavir (vijolino), 4. za orkester, 5. za tamburaški zbor in 6. za rogove. V vsakem oddelku sem postavil pesmi po abecednem redu skladateljev.

I. Za petje.

ALJAZ JAKOB: Tam za turškim gričem. Za meš. zbor v pesmarici dr. sv. Mohorja, zv. II. št. 58. Gozdlič je že zelen. Za meš. zbor. V pesmarici dr. sv. Mohorja, zv. II. št. 64.

BAJUK MARKO: Slovenske nar. pesmi, I. zvezek. Za moški zbor. Založila Glasbena Matica v Ljubljani, tiskal Mühlperg v Lipskem 1904. Dosedaj 3 izdaje (ponatisi).

Vsebina: Soča voda je šumela. — Vsi so prihajali. — Fantje se zbirajo. — Le nocoj še, luna mila. — Oj deklica, povej mi to! — Le semkaj k meni sedi! — Pa bom šel na planince. — Svarilo (Stara mati kara me. Besede Gregorčičeve). — Fantje se zbirajo. — Naš maček je ljubeo imel. — Le sekaj, sekaj smrečico! — Raste mi raste travca zelena. — Se davno mrači. — Delaj, delaj, dekle pušelj! — Hladna jesen k nam že prihaja. — Kaj pa dekle tukaj delaš? — Ljubca moja, oj kod si snoč hodila? — Goreči ogenj. — Moj očka so mi rekli. — Ne bom se možila. — Eno si zapojmo! (Belokranjska zdravica). — Nikdar na sveti boljše ni. — Stoji, stoji tam pod goro. — Nezvesta, bodi zdrava. — Rože je na vrtu plela. — Trije kovači. — Nocoj pa, oh, nocoj. — Majolka, bod pozdravljena. — Že rožce po polju cvetejo. — Je pa davi slanica pala. — Adijo pa zdrava ostani! — Fantje po polj gredo. Jagar mi jaga (za meš. zbor.). — Lahko noč (za ženski zbor). Glejte že solnce zahaja (za meš. zbor).

BAJUK MARKO: Slovenske narodne pesmi, II. zvezek. Za moški zbor. Založila GL. Matica v Ljubljani 1907. Tiskal Jos. Eberle na Dunaju. Trije ponatisi.

Vsebina: Dve let' in pol. — Kje je moj mili dom? — Takrat u starih časih. — Fantje se zbirajo. — Pleničke je prala. — Oj kod bova vandrara, vandrček moj! — Oblaki rdeči so! — Dekle, kdo bo tebe troštou? — Terezinka zgodaj vstala. — Kedo bo list je grabu? — Jest pa' no ljubeo imam. — Odpiraj, dekle, kamrico! — Sijaj, sijaj, solnčice! — Moj fantič je z gornjega kraja. — Kaj si je zmislu naš cesar, naš car. — Moj očka imajo konjca dva. — Moja dekle je še mlada. — Prelepo frišno jutro. — Dekle moje, podaj mi glašk vode! — Moj fantič je v Tirole vandrrou. — Tam gori za belo Ljubljano. — Je pa davi slanica pala. — Po gozdu lovec s puško hodi. — En šuštar me je vprašou. — K sem jest še majhen biu. — Kadar boš ti vandrati šu. — Pod okence pridem. — Jest pa za eno deklico vem. — Radecki ima sivo glavo. — Delaj, delaj, dekle, pušelj! — O kaj se

boš jokala! — Slavec milo je naglašal. — Ko sem jaz še mlada bila. — Imenitna je zemlja in okraj. — En hribček bom kupil.

BAJUK MARKO: Slovenske narodne pesmi, III. zvezek. Za moški zbor. Založil L. Schwentner v Ljubljani 1908. Tiskal Jos. Eberle na Dunaju. Dva natisa.

Vsečina: Na Gorenjskem je fletno. — Marija gre na božjo pot. — Hribčki, ponižajte se! — Bleda luna mirno plava. — Slovenski smo fantje. — Jest pa'no ljubco imam. — Šou bom v planinco v vas. — Snoč sem slišou čudno štimo. — Kdor če plesat, bom zagodu. — Oh žena me krega. — V stani gor Katrea! — Pa — pridem ke na sred vasi. — Rožmarin se je posušil. — Zahvalno prelubga Boga. — Še eno zdravico vam bom zapev. Ko ptičica na tuje gre. — Sem se oženu, se kesam. — Sem fantič z zelenega Stajerja. — Kako bom ljubila! — Oblaki so rdeči. — Oh zdaj pa uzamem od očka slovo. — Moja mat'so me rodili. — Leuška veselja na svetu pač ni. — Saj sem ti pravil. — Vinček, oj vinček moj! — Lavdon (za meš. zbor). — Tam, kjer teče bistra Zilja (za meš. zbor). — Ko ptičica ta mala (za ženski zbor). — Jaz pa vrtec bom kopala (za ženski zbor). — Kako bom ljubila (za ženski zbor). (Dalje.)

Važnost društvenega petja.

Gospod urednik!

Obljuba dolg dela; evo Vam izpolnitve!

Ko potujem po kulturno najvišje stoječih krajih nemške države, kakor je to zlasti renska provinca, mi je predvsem na tem ležeče, da se poučim o prosvetnem in društvenem delu porenških katoličanov. Pri tem pa mi nakakor ne zadostuje, da se oglasim pri raznih osrednjih voditeljih in tajnikih, ki mi lepo po vrsti razlagajo podrobno kulturno delo nemških katoličanov, temveč se povsod po možnosti udeležujem raznih shodov, sestankov, prireditev najrazličnejših organizacij, da tako prav od blizu opazujem prosvetno delo.

Pri tem Vas bo, dragi gospod urednik, predvsem zanimalo dejstvo, da igra petje v tukajšnjem društvenem življenju najodličnejšo vlogo in sicer kar, se tiče obsega, načina in vsebine.

Obiskal sem več prireditev; naj opišem tu samo eno. Vsa dekliška društva obširne münstrske župnije v Gladbachu so imela svojo običajno mesečno skupno prireditev. „Vsaka društvena prireditev mora biti umetnina zase“, mi je zatrjeval te dni enkrat pisatelj dr. Nieder iz Volksvereina, ko se je sukal razgovor okrog izobrazbe in vzgoje ljudstva. Te besede sem popolnoma našel potrjene v omenjeni prireditvi. Bilo je 15 točk — dolgo je bilo, pa niti za trenutek dolgočasno — a te točke niso bile tjavendan skup znešene, da bi se videlo na njih, s kakšnim trdom so jih privlekli iz vseh koncev in krajev brez vsake medsebojne zveze. Na eni strani prijetna in pestra raznolikost, na drugi strani enotnost; ena sama misel je prevevala celo prireditev: ljubezen do domovine in dolžnosti, ki jih ima v sedanjih težkih časih vsak državljani do svoje države. Ta dan so namreč Nemci na tihem — javno so jim Francozi in Angleži prepovedali — obhajali 50 letnico obstoja nemške države. Ta misel se je zlasti poudarjala v deklamacijah, dobro in skrebno pripravljenem govoru ter petju.

Način petja je bil dvojen: zborovo petje, ki ga je izvajal dobro naštudiran četveroglasen ženski zbor pod vodstvom neke učiteljice, ter skupno petje, ki igra v tukajšnjem društvenem življenju najodličnejšo vlogo. Izmed 15 točk je bilo 5 točk skupnega petja. Cela dvorana — do 600 deklet — je enoglasno prepevala domoljubne pesmi deloma iz pesmarice, katero je prinesla vsaka članica s seboj, deloma na pamet. Jaz kot tujec sem čutil, kako te pesmi dvigajo dobro razpoloženje v dvorani, kako z močnimi črtami podčrtavajo misel, ki je prevevala celo prireditev: ljubezen do nesrečne domovine in dolžnosti do nje. Pri tem skupnem petju je dobil temeljito naštudiran govor: „Wie wir uns zurechtfinden im neuen demokratischen Vaterlande?“¹⁾ pravo resonanco in popolen odmev. Da je deklamacija z naslovom: „Ein deutsches Lied vom deutschen Mädchen“ celo dvorano naravnost užgala, je bilo ob takem razpoloženju samo ob sebi umevno. Pri tem sem si mislil, koliko dela in truda bo še nam treba, da vzgojimo v Slovencih čut in ljubezen do lastne državnosti, ki v vsakem narodu brezdomno vzbuja velike in neprecenljive moralne sile. (Konec.)

Vestnik Pevske zveze.

PRIGLAŠENIH je doslej nad 70 pevskih društev oziroma pevskih odsekov izobraževalnih društev. Vedno se oglašajo še novi. In vendar je to veliko premajhno število zakaj ko bodo vsi zbori organizirani v naši Pevski zvezi, bo njih skupno število šlo nekaj stotin.

PREGLEDNICE IN IZKAZI. Natančne preglednice in točna poročila so poslali do sedaj sledeči pevski zbori: Celje, Devica, Marija v Polju, Dobropolje, Dobrna pri Celju, Dražgoše, Gornja Radgona, Horjul, „Kamnik“ v Kamniku, Kat. delavsko društvo na Jesenicah, Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, Kočevje, Konjice, Koroška Bela, „Ljubljana“ v Ljubljani, Mokronog, Moravče, Selca nad Skofjo Loko, „Slomšek“

¹⁾ Kako se udomačimo v novi demokratični domovini?

v Mariboru, Sodražica, Stari trg pri Slovenjem gradu, Sv. Barbara v Slovenskih goricah, Sv. Helena (Dolsko), Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Križ na Murskem polju, Sv. Križ pri Mariboru, Sv. Urban pri Ptuj, Šentjakob v Ljubljani, Št. Martin pri Vurbergu, Št. Jakob ob Savi, Št. Jurij ob južni žel., Trbovlje, Velike Lašče, Vič pri Ljubljani, Vurberg pri Ptuj, Zagorje ob Savi.

Sv. Križ pri Mariboru. Pevski zbor našega bralnega društva je z velikim veseljem čul ustanovitev Pevske zveze in je tudi takoj pristopil, ker le na ta način je mogoče poživiti našo lepo pevsko umetnost. Tu imamo mešan zbor, ki šteje sedaj že precej pridnih pevcev in pevk. Upamo, da ga še pomnožimo, ko dobimo na razpolago več pesmi, da zbudimo s tem zanimanje in veselje do petja. Jako bi želeli, ako bi mogla izdati P. Z. za teoretičen pouk v petju posebno knjižico. Ta knjižica naj bi imela majhno žepno obliko, da bi jo mogel vsak pevec nositi s seboj. Za najboljše pevce bi bilo dobro napraviti kak tečaj ali šolo, da bi se vsestranski še bolj izvežbali. Imamo na deželi prav lepe glasove, ki pa ne pridejo do prave veljave, ker niso dovolj izurjeni. Silno pozdravljamo misel izdajanja pevskega glasila. Da bo dosti naročnikov, bomo ze poskrbeli.

Nove skladbe.

ANTON LAJOVIC: Dvanajst pesmi za moški, mešani in ženski zbor. Izdala in založila Glasbena matica v Ljubljani 1920. — Razen štirih pesmi imajo vse druge besedilo iz Zupančičevega Cicibana. — To je še vedno Lajovic, kakor je bil, pa vendar ne po vsem isti. Doslej je bil njegov pogled — če smemo tako reči — obrnjen v svet, vanj se je pogrezal in ga je hotel s slovenskim čuvstvom doumeti in s tem svetom je hotel v svojem jeziku Slovence seznanjati. Danes se je pogreznil v Slovence, v domačo grudo in to podaja v svojem plemenitem jeziku nam in svetu. Zato tudi ni samo slučaj, da se večkrat uveljavlja petčetrtnski tak, ki je naša in sploh slovanska posebnost; prav tako iz istega vira poteka živahna melodika, ki se neštetokrat dotika melodike naše narodne pesmi. Seveda Lajovic zato še ne postane sladek, mehkoben, ampak njegova muza je še vedno odeta v neko nepopisno dražljivo trpkost. Naši najboljši zbori in pevovodje bode našli marsikako hvaležno in — kakor je dokazal Matien koncert — zelo učinkovito skladbo.

Fr. Kimovec.

Glasbena poročila.

„LJUBLJANA“ priredi koncert v ponedeljek dne 21. februarja t. l. Na sporedu so: Adamič, Dvofák, Gerbič, J. Ipavc, Kimovec, Krek, Lhotka, Premrl, R. Savin, Žganc. Zastopane bodo umetne in narodne pesmi. Več skladb se bo proizvajalo prvič.

„GLASBENA MATICA“ je pod novim koncertnim vodjem N. Štritofom priredila jako srečno uspel koncert, ki je kot svoje težišče imel Lajovicve nove mešane zборе in Ravnikove izredno gorko občutene pesmi s klavirjem. Pela je gēna. pl. Thierryjeva. Pozornost so vzbujale ljubke Adamičeve „Otroške pesmi“.

DR. CERIN je v spomin velikanu Beethovnu izvajal njegovo krasno pastoralno simfonijo in Leonoro III. Veliko navdušenja so vzbudile Adamičeve eksotične „Tatarske silhueti“. Webrov „Oberon“ je zaključil nepričakovano uspeli koncert. V dr. Cerinū smo pridobili mogočnega, energičnega, plemenito čutečega delavca na glasbenem polju.

K.

Razne vesti.

VELIKA ZVEZA JUGOSLOVANSKIH GLASBENIKOV se snuje. Skrbela naj bi v prvi vrsti za materialne koristi svojih členov; hkrati pa varovala koristi duševnih delavcev skladateljev in glasbenih pisateljev. Zveza bi bila po strokah razdeljena v razne oddelke, ki bi jih tvorili: skladatelji, pisatelji, glasbeni profesorji in učitelji, pevci, godbeniki, organisti itd. V Ljubljani pripravljajo zvezi pot poseben pripravljalni odbor, ki mu je na čelu g. Lajovic. Ustanovno zborovanje naj bi bilo združeno z glasbenimi prireditvami v velikem obsegu.

NOVE ZVONOVE naročajo danes vse vprek. Hvale vredno je veliko navdušenje, graje kar moči velike po tudi velika površnost in nepremišljenost, ki jo ta naglica kaže. Prvič bo zvonjenje veliko manj pestro in dobro urejeno (z glasbeno harmoničnega statišča); kot je bilo prej, zakaj strokovnjaki pri naročilih sploh ne pridejo do besede. Drugič bo pa zvonjenje tudi v materialno-kvalitativnem oziru neprimerno slabše: samo železo. Ta rod ne bo prešel in že se bodo pokazale kvarne posledice v vsej goloti. Ljudstvo bo žalovalo in se jezilo, da mu ni nihče hotel ali vedel prav svetovati, ko mu bo viselo v zvonikih samo staro zarjavelo železo in se glas železnih zvonov niti pet minut daleč ne bo slišal.

P. H. SATTNERJEVO novo veliko delo: „V PEPELNIČNI NOČI“ bo izvajala „Glasbena matica“ z velikim zborom in polnim orkestrom v mesecu marcu pod vodstvom kons. prof. in koncertnega vodja g. Nika Štritofa. Poznavatelji pravijo, da je to odločno najboljšo delo Sattnerjevo.

DR. CERIN z veliko odločnostjo pripravlja veliki Bachov oratorij: „Trpljenje Kristusovo po Mateju“ (Matthäus-Passion). V zbor so se priglasili najboljši

ljubljski pevci in pevke; celo priznani solisti bodo peli v zboru iz navdušenja za velškanski glasbeni umotvor in v zavesti, da je dr. Čerin mož, ki bo delo vzorno dovršil. Oratorij se bo izvajal v dveh delih dne 15. in 16. marca t. l.

„GLASBENA MATICA“, ki se je dvignila do stopnje konservatorija (visoke glasbene šole) se s šolskim letom 1921/22 poddržavi. Odlok o tem so prinesle „Službene novine“ dne 8. jan. 1921, št. 12.

DR. KIMOVCJEVE MASNE PESMI izidejo v najkrajšem času.

Za dobro voljo.

BEETHOVNOVO SPOŠTOVANJE CESARSKE DRUŽINE. V pismu Betini v. Armin piše Beethoven iz čeških Toplic 1. 1812, med drugim tako-le: „Kralji in knezi morejo delati profesorje, tajne svétne in obešati naslove in redove, toda velikih ljudi ne morejo narediti, duhov, ki se preko svetovne beračije dvigajo, tudi ne morejo ustvarjati... Kadar taka dva skupaj zadeneta kot ja z in Goethe, morajo ti visoki gospodje čutiti, kaj pri nas kot veliko velja. — Včeraj sva domov grede srečala vso cesarsko družino, videla sva jo že od daleč in Goethe se mi je izvil iz roke, se ob stran postavil; naj sem mu dejal, kar sem hotel: nisem ga mogel niti koraka naprej spraviti. Jaz pa sem si klobuk potisnil na glavo, zapel svoj svršnik in šel s prekrizanimi rokami skoz najgostejši kup — knezi in lizuni so napravili špalir, vojvoda Rudolf se mi je odkril, gospa cesarica me je naprej pozdravila. — Gospoda me poznajo. Sebi na veliko zabavo sem videl, kako se je procesija vlekla mimo Goetheja — stal je z odkrito glavo globoko sklonjen ob strani. — Nato sem ga pa izmil.

KAKO UČINKUJE MODERNA GLASBA? (Resničen dogodek.) Šestnajstletna deklica priskaklja z zadnjega matičnega koncerta domov. Skrbna mamica jo praša vpričo spremljevalcev: „Kako je bilo?“ — „Izvrstno, jako lepo!“ — „Ko se vrata za nebodijih treba prisluskovavci zapro, pravi hčerka zaupno: „Pa se ne smeš preveč ustrašiti, mamica: vse je bilo napačno; tam človek vse napačno sliši, pa je vendar le vse čisto prav; veš to je moderna glasba.“ — „To znam pa jaz tudi napraviti“, odvrne mati, ki s hčerko vred dobro na klavir igra. „Ne“, jo zavrne hčerka, „tega pa že nikoli ne! ti, mamica, še nisi nikoli tako zelo napačno igrala!“

Listnica uredništva.

Naša glasbena priloga poleg dveh moških zborov prinaša otroško nežno Premrlovo „Pesem o belem dnevu“ in dve mehki in dokaj značilni prekmurski narodni, ki jih doslej sploh nismo poznali; upamo, da bosta našim naročnikom všeč. — Skladateljem: Sprejemali bomo samo lahko izvedljive zборе, ki pa zato ne smejo biti v glasbenem oziru zanikarni. — Pevcem: 1. Nabirajte naročnike na naš list; 2. Poročajte o svojem delovanju, zlasti o tem, katere pesmi iz naše glasbene priloge ste se že naučili; 3. Najbolje bi bilo, če bi bil vsak pevec na „Pevca“ naročen. S tem prihranite pevovodjem veliko mučnega dela, ki ga imajo s prepisovanjem potrebnih not. Kdor bi Pevca ne hotel naročiti, naj nam doposlani izvod vrne. Položnice so priložene.



Pevski zbor v Mekinjah pri Kamniku.